

Consumer Protection

บทความ

เจาะลึกกฎหมายสินค้าไม่ปลอดภัย (PL Law) และกรณีศึกษาใกล้ตัว

กฤติกร แจ่มตระกูล
นักประชาสัมพันธ์

“จากสากลสู่ไทย” แนวคิดของกฎหมายฉบับนี้มีต้นกำเนิดมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี ค.ศ. 1964 และต่อมาได้รับการยอมรับในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปและญี่ปุ่น เพื่อสร้างระบบการเยียวยาผู้เสียหายอย่างเป็นธรรม สำหรับประเทศไทยรัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาที่ผู้บริโภคเสียเปรียบในข้อมูลและเทคโนโลยีที่จะพิสูจน์ จึงได้มีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกับกฎหมายจากหลายประเทศและตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นใน พ.ศ. 2551 โดยเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2552 เป็นต้นมา หัวใจสำคัญของกฎหมายฉบับนี้คือการนำหลัก “ความรับผิดเด็ดขาด” (Strict Liability) มาบังคับใช้ หมายความว่า ผู้ประกอบการ (ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ว่าจ้างผลิต) จะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยที่ผู้เสียหาย “ไม่ต้องพิสูจน์” ว่าผู้ประกอบการประมาทหรือไม่ เพียงแค่พิสูจน์ว่าตนเองได้รับความเสียหายจากการใช้สินค้าตามปกติธรรมดาที่เพียงพอแล้ว สินค้าแบบไหนที่เรียกว่า “ไม่ปลอดภัย” ตามนิยาม “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” ไม่ได้หมายถึงแค่สินค้าที่พังหรือเสีย แต่รวมถึงสินค้าที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน เนื่องจากความบกพร่องในการผลิต การออกแบบ หรือแม้แต่การที่ผู้ผลิตไม่ได้แจ้ง “คำเตือน” หรือ “วิธีใช้” ที่ถูกต้องชัดเจน

กรณีศึกษาบทเรียนจากคดีรถยนต์ยี่ห้อหนึ่ง (รถยนต์ดีเซล) เพื่อให้เห็นภาพการบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจน สามารถดูได้จากคำพิพากษาของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ (คดีหมายเลขดำที่ ผบ 347/2561 คดีหมายเลขแดงที่ ผบ 238/2566) ซึ่งเป็นการฟ้องร้องดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) ระหว่างผู้บริโภค 9 ราย กับบริษัทจำหน่ายรถยนต์

และพวก ในคดีนี้โจทก์ร้องเรียนว่ารถยนต์ รุ่นปี 2014 - 2018 เครื่องยนต์ดีเซล มีปัญหาเครื่องยนต์สั่นแรงความเร็วไม่ขึ้น และมีน้ำมันเชื้อเพลิงปะปนในน้ำมันเครื่องจนสูงเกินขีดจำกัด แม้ทางบริษัทจะอ้างว่าปัญหาเกิดจากการใช้งานหรือการไม่บำรุงรักษาตามระยะ แต่ศาลพิจารณาเห็นว่า ปัญหาสะสมจากระบบกรองและกำจัดเขม่า (DPF) ที่ทำงานผิดปกติบ่อยครั้ง ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุบนท้องถนน ศาลจึงวินิจฉัยว่ารถยนต์รุ่นดังกล่าวเป็น “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” เนื่องจากมีความบกพร่องจากการผลิตหรือการออกแบบที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ผู้บริโภคคาดหวัง และพิพากษาให้บริษัทผู้จำหน่ายต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทน ทั้งค่าซ่อมแซม ค่าขาดประโยชน์จากการใช้รถ รวมถึงค่าเสียหายต่อจิตใจจากความวิตกกังวล และสั่งให้เรียกเก็บคืนรถยนต์รุ่นดังกล่าวที่ยังมีปัญหามาแก้ไขให้ปลอดภัย

ทั้งนี้หากผู้บริโภคพบว่าตนเองได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามารถติดต่อขอคำปรึกษาได้ที่ ผ่านสายด่วน สคบ. 1166 หรือร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ <https://complaint.ocpb.go.th> และแอปพลิเคชัน OCPB Connect

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคและสื่อสารองค์กร